

Έτος 406
Αριθμός φύλλου 220
Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος
2021
Βοσπόρου 39
Τ.Κ. 14234
Τηλ.: 210-2758138
Τηλ.: 210-3822995

Ο ΙΝΑΧΟΣ

Τρίμηνη έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μαρμαριωτών Φθιώτιδας

Νέα από τα χωριά Μάρμαρα - Δίλοφο

Μάρμαρα

σελ. 1-2-5-6

Δίλοφο - Άγ. Σώστης

σελ. 3-4

Δίλοφο

Το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας
Από 'δώ αγναντεύουν οι αητοί
και τους ζηλεύουν οι θνητοί

Άγιος Σώστης

40 ΧΡΟΝΙΑ "Ο ΙΝΑΧΟΣ"

Το 1981 εκδόθηκε για πρώτη φορά η εφημερίδα του Συλλόγου μας με την επωνυμία "Ο ΙΝΑΧΟΣ". Μέχρι τότε και για μία δεκαετία από τον Μάρτιο του 1971 μέχρι τον Ιούνιο του 1981 η ενημέρωση των συγχωριανών μας γινόταν από την εφημερίδα "Ο Σπερχειός" και τη σελίδα "Η Σελίς των Μαρμαρών". Στην εφημερίδα του ΙΝΑΧΟΥ δημοσιεύουν τα νέα τους και τα χωριά Δίλοφο και Κολοκυθιά.

Τα προηγούμενα χρόνια συμμετείχαν και τα χωριά Ανατολή και Αργύρια τα οποία πλέον δεν συμμετέχουν.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2021

Πηγαίνουμε στο χωριό - Αλληλοπροστατευόμαστε - Στηρίζουμε τον πολιτισμό

Μετά από μία δύσκολη χρονική περίοδο που προηγήθηκε, μία ανάσα αισιοδοξίας και ένα αντιστάθμισμα οι εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν φέτος στο χωριό μας. Ανάμεσά τους θα υπάρχουν δράσεις που εξυψώνουν τον πολιτισμό όπως η έκδοση του βιβλίου για την πορεία του χωριού μας μέσα στο χρόνο, καθώς και η επετειακή δράση για τους Σελιανίτες αγωνιστές του '21. Προσκαλούμε όλους τους συγχωριανούς και φίλους του χωριού μας να συμμετέχουν στις εκδηλώσεις και να στηρίξουν την προσπάθειά μας που στόχο έχει την ψυχαγωγία και την ενημέρωση μικρών και μεγάλων. Με γνώμονα το κοινό καλό θα τηρηθούν όλα τα υγειονομικά μέτρα που προβλέπονται για την ασφάλεια όλων μας.

5.8.21 – 23.8.21

• Στο χώρο του σχολείου θα φιλοξενηθεί έκθεση ιστορικών τεκμηρίων με τίτλο "Η Σέλιανη Φθιώτιδας μέσα στο χρόνο". Επιμέλεια έκθεσης **Δημήτρης Ι. Δοντάς** και **Βασιλική Δ. Σφήκα**.

7.8.21 – 23.8.21

• Έκθεση ζωγραφικής με έργα συγχωριανών ζωγράφων. Η φετινή έκθεση ζωγραφικής αφιερώνεται στη μνήμη της **Κατίνας Καλαμάρα**.
• Παζάρι βιβλίου στα γραφεία του Συλλόγου.

14.8.21 – Σάββατο

• Γενική Συνέλευση του Συλλόγου και Αρχαιρεσίες

17.8.21 - Τρίτη

• Αγώνες μπάσκετ

18.8.21 - Τετάρτη

• Το Θ.Ε.Σ.ΜΑ. θα μας παρουσιάσει την κωμωδία "Η γυναίκα μου φάντασμα", του Noel Coward.

19.8.21 - Πέμπτη

• Παρουσίαση βιβλίου: "ΜΑΡΜΑΡΑ η παλιά Σέλιανη"

21.8.21 - Σάββατο

• Επετειακή εκδήλωση για την "Μάχη της Σέλιανης" στα πλαίσια των δράσεων ΕΛΛΑΔΑ 2021.

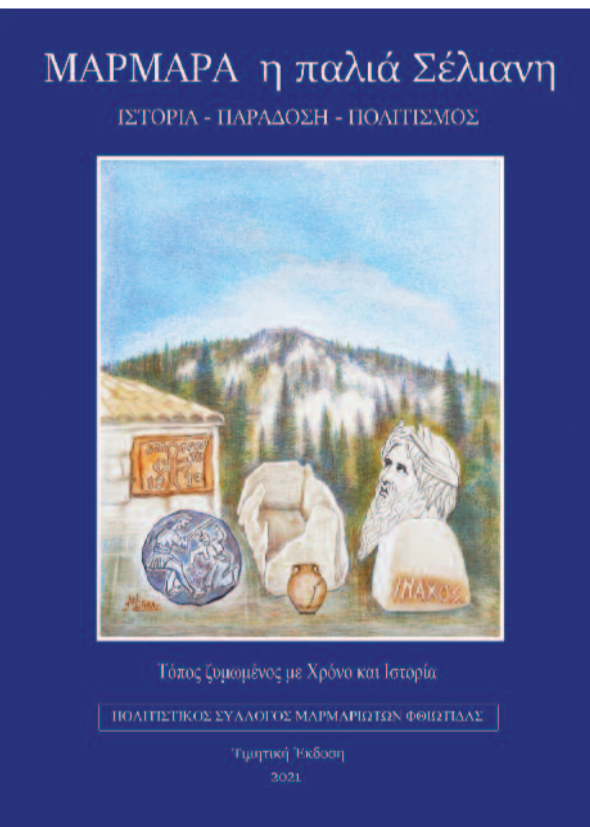
23.8.21 – Δευτέρα

• Εκκλησιαστική πανήγυρις, προσφορά από τον Σύλλογο του καθιερωμένου πλέον τσιπρολούκουμου, μουσική.

Ενδεχομένως να υπάρχει τροποποίηση ή και ακύρωση των εκδηλώσεων ανάλογα με την τρέχουσα υγειονομική κατάσταση στη χώρα.

Ευχόμαστε να είστε όλοι καλά. Καλό καλοκαίρι και καλή αντάμωση στο χωριό μας.

Παρουσίαση Βιβλίου ΜΑΡΜΑΡΑ η παλιά Σέλιανη Ανοικτή Πρόσκληση

Τίτλος Εξαφύλλου: Σέλιανη, αιώνων αντάμωμα Έργο: Αποστόλη Νικ. Σαχά

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Μαρμαριωτών Φθιώτιδας προσκαλεί όλους τους συγχωριανούς, τους φίλους του χωριού, τα προεδρεία των πολιτιστικών συλλόγων και τους προέδρους των κοινοτήτων των χωριών του Ινάχου καθώς και όλους όσους ενδιαφέρονται για τα ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία της περιοχής μας, στην παρουσίαση του βιβλίου "ΜΑΡΜΑΡΑ η παλιά Σέλιανη" που αποτελεί τιμητική έκδοση.

Η παρουσία σας τιμά ιδιαίτερα τη γενέθλια γη μας, τα Μάρμαρα, αλλά και το πολιτιστικό συλλογικό μας έργο.

Οι συγγραφείς του βιβλίου είναι:
ο κ. **Βασίλειος Κανέλλος** δημοδιδάσκαλος και συγγραφέας
ο κ. **Δημήτριος Δοντάς** οικονομολόγος και η σύζυγος του κα. **Βασιλική Σφήκα** αρχαιολόγος
ο κ. **Αντώνιος Πλατιάς** Ταξίαρχος (ε.α.)
ο κ. **Ιωάννης Κουφάκης** οφθαλμίατρος στρατιωτικός γιατρός και

ο κ. **Αποστόλης Σαχάς**, Ζωγράφος
Η παρουσίαση θα γίνει στον αύλειο χώρο του Δημοτικού Σχολείου Μαρμαρών στις 19 Αυγούστου 2021 ημέρα Πέμπτη και ώρα 7:30.

Πρόσκληση για την Ετήσια Γεν. Συνέλευση

Απευθύνουμε πρόσκληση προς τα μέλη του Συλλόγου να παραστούν στην ετήσια Γενική Συνέλευση που θα γίνει το **Σάββατο 14 Αυγούστου 2021 και ώρα 19:00 μ.μ. στον αύλειο χώρο του Δημοτικού Σχολείου Μαρμαρών** με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. Λογοδοσία του Δ.Σ. για το έτος 2020.
2. Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής.
3. Συζήτηση επί των πεπραγμένων του ισολογισμού 2020 και έγκριση του προϋπολογισμού χρήσης 2021.
4. Ανακοινώσεις για διάφορα θέματα.
5. Έγκριση πεπραγμένων και απολογισμού 2021.
6. Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των μελών νέου Δ.Σ. & νέας Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Για τον καλύτερο συντονισμό των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη νέων μελών του Δ.Σ. όσα μέλη επιθυμούν να είναι υποψήφια για το νέο Δ.Σ. και την Εξελεγκτική Επιτροπή να το δηλώσουν τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν τη Γ.Σ. στην Πρόεδρο ή τον Γ. Γραμματέα του Συλλόγου.

Το Δ.Σ.

"1821-2021"

«Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΣΕΛΙΑΝΗΣ» 21-8-2021 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

~ 09:50 π.μ. ~

• Προσέλευση Επισήμων στο μνημείο των «Σελιαντών αγωνιστών του 1821»

~ 10:00 π.μ. ~

• Επιμνημόσυνη Δέηση χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ.κ. Συμμεών.

~ 10:15 π.μ. ~

- Χαιρετισμός Δημάρχου.
- Χαιρετισμός Προέδρου Κοινότητας Μαρμαρών.
- Χαιρετισμός Προέδρου Πολιτιστικού Συλλόγου Μαρμαριωτών Φθιώτιδας.
- Αφηγηματική παρουσίαση των ηρώων του 1821.
- Τήρηση ενός λεπτού σιγής.
- Κατάθεση Στεφάνων.
- Ανάκρουση Εθνικού Ύμνου.

~ 11:00 π.μ. ~

Μετάβαση στο χώρο του Δημοτικού Σχολείου.
• Ομιλία από τον Ταξίαρχο (ε.α.) κ. Πλατιά Αντώνιο για το ιστορικό της Μάχης της Σέλιανης και την σημασία αυτής στον απελευθερωτικό αγώνα.
• Περιήγηση στην Έκθεση «Η Σέλιανη μέσα στο χρόνο» και στην Έκθεση Ζωγραφικής.

~ 12:00 μ.μ. ~

Μετάβαση στην Κεντρική Πλατεία των Μαρμαρών
• Χορευτικό με παραδοσιακές φορεσιές και παραδοσιακή μουσική με τραγούδια της Ρούμελης, της Ηπείρου και του Μοριά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Την 1-11-2020 η **Έλενα Λάμπρου** και ο **Κώστας Μάντης** απέκτησαν το δεύτερο παιδάκι τους ένα κοριτσάκι.
Ευχόμαστε να τους ζήσει ευτυχισμένο και καλότυχο.

ΓΑΜΟΙ

- Στις 3-7-2021 στον Ι.Ν. Αγ. Αναστασίας Περισούο τελέστηκε ο γάμος της **Κωνσταντίνης Γεωργίου** του Ιωάννη (από το Περιβόλι) με τον **Παναγιώτη Λέκκα** του Γεωργίου από τη Ν. Ιωνία.
Να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 12-2-2021 απεβίωσε στην Αθήνα η **Πολυξένη Μάρκου**, θυγατέρα Αθανασίου και Ειρήνης Τσιντζιλώνη, ετών 97, και ετάφη στο Κοιμητήριο Ζωγράφου Αθηνών.
- Στις 14-4-2021 πέθανε η **Μαρία Παπαλέξη** (το γένος Καλέκη) και κηδεύτηκε στο νεκροταφείο Βύρωνος.
- Στις 15-4-2021 πέθανε στη Νάξο όπου και ετάφη ο **Ιωάννης**

Ευρωπαϊώτης, σύζυγος της Ιωάννας Μπούρα.

- Στις 7-5-2021 απεβίωσε στην Αθήνα η **Μαρία Τσιντζιλώνη**, θυγατέρα Αθανασίου και Ειρήνης Τσιντζιλώνη, ετών 92, και ετάφη στο Κοιμητήριο Ζωγράφου Αθηνών.
- Στις 26-6-2021 πέθανε στη Λαμία η **Ζιάκα Χριστίνα**, σύζυγος Δημητρίου Ζιάκα και κηδεύτηκε την επομένη 27-6-2021 στα Μάρμαρα.
Στους οικείους τους εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

- Στις 3-5-2021 τελέστηκε το 40ήμερο μνημόσυνο του **Ιωάννη Ευρωπαϊώτη**.
- Στις 15-5-2021 τελέστηκε το 40ήμερο μνημόσυνο της **Μαρίας Παπαλέξη**.
- Στις 20-6-2021 στον Αγ. Φανούριο Βύρωνος τελέστηκε το ετήσιο μνημόσυνο του **Οδυσσέα Σπανού**.
Στους οικείους τους εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Λειτουργία στην Αγ. Τριάδα

Τη Δευτέρα 21-6-2021, εορτή του Αγ. Πνεύματος, τελέστηκε Θεία Λειτουργία στην εκκλησία της Αγ. Τριάδας. Το τσιπρολούκουμο ήταν προσφορά της **Αρσίνης Καπαρού**. Και του χρόνου.

Από τη λειτουργία στον Αγ. Χαράλαμπο στις 27/6/21

Συνδρομές για τον Πολιτιστικό Σύλλογο

Λάμπρος Σπίρος	20€	Τσέλιος Θεοφάνης	100€
Παπαγγελής Γιώργος	30€	Σταύρου Χρήστος	30€
Γουβάλας Αριστείδης	50€	Σκαφίδα Γεωργία	30€
Ντάσιος Νικόλαος	60€		

Ευχαριστούμε θερμά.

38° Ράλλυ Φθιώτιδας

Στις 19 και 20 Ιουνίου 2021 διεξήχθη το **38° Ράλλυ Φθιώτιδας** με 46 πληρώματα από Ελλάδα και εξωτερικό. **Η μία από τις δύο ειδικές διαδρομές Δάφνη-Μάρμαρα τερμάτισε στο χωριό μας.**

Στις 9-12/9/21 θα διεξαχθεί το **Ράλλυ Ακρόπολις** με ειδική διαδρομή στις **12/9/21** που θα περάσει πάλι από το χωριό.

ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΟΤΑΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΑΠΟ 16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΞΗΜΕΡΩΣΕ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ

Στις 18 Ιανουαρίου 1923 είχαμε την καθιέρωση του Γρηγοριανού Ημερολογίου στην Ελλάδα. Έτσι στις 16 Φεβρουαρίου 1923, αντί να ξημερώσει 17 Φεβρουαρίου, ξημέρωσε 1 Μαρτίου. Αυτή ήταν μια ιστορική μετάβαση για την χώρα μας από το **Ιουλιανό** στο **Γρηγοριανό ημερολόγιο**. Ας δούμε αναλυτικά γιατί συνέβη αυτό. Τα χρονολογικά συστήματα που χρησιμοποιήθηκαν ανά τους αιώνες είναι εκατοντάδες. Σχεδόν κάθε πολιτισμός ανέπτυξε το δικό του, λίγα όμως κατόρθωσαν να επιβιώσουν. Έως τα μέσα του 1ου αιώνα π.Χ. το ημερολόγιο που επικρατούσε ήταν αυτό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, το οποίο βασιζόταν στις φάσεις της Σελήνης. Λόγω της ατέλειάς του, όμως, δημιουργήθηκαν μεγάλες αποκλίσεις, κυρίως στην εαρινή ισημερία, με σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία και τη λειτουργία του κράτους.

Έτσι, ο **Ιούλιος Καίσαρας** ανέθεσε στον αλεξανδρινό αστρονόμο **Σωσιγένη** την αναμόρφωση του ημερολογίου. Προς την κατεύθυνση αυτή, προστέθηκαν στο έτος 90 μέρες, δηλαδή η 1η Μαρτίου του 44 π.Χ. αντικαταστάθηκε από την 1η Ιανουαρίου. Το νέο, ηλιακό, ημερολόγιο ανταποκρινόταν απόλυτα στη διαδοχή των εποχών και η διάρκεια του έτους προσδιορίστηκε στις 365,25 ημέρες. Η μικρή διαφορά καλύπτονταν από μία επιπλέον ημέρα που προσθέτονταν κάθε τέσσερα χρόνια, μετά την «έκτη προ των καλνένων του Μαρτίου», που ονομαζόταν «bissextus». Έτσι η ημέρα αυτή, επειδή τη μετρούσαν δυο φορές, ονομάζεται ακόμα και σήμερα «**δix έκτη**» και το έτος που την περιέχει **δίσεκτο**. Όμως και από το **Ιουλιανό Ημερολόγιο προέκυπτε ένα σφάλμα 11 λεπτών και 14 δευτερολέπτων το χρόνο**. **Εξαιτίας της απόκλισης αυτής, μίμηση χιλιετία αργότερα η εαρινή ισημερία είχε μετατοπιστεί ημερολογιακά 11 μέρες πίσω**, σε σχέση με τα αστρονομικά δεδομένα. Μπροστά στον κίνδυνο να εορτάζονται τα Χριστούγεννα φθινόπωρο και το Πάσχα χειμώνα, ο **Πάπας Γρηγόριος ο 13ος** προχώρησε σε νέα μεταρρύθμιση του συστήματος.

Στις **4 Οκτωβρίου του 1582 προστέθηκαν 10 ημέρες**, ενώ για να αποφευχθούν ανάλογες ασυμφωνίες και στο μέλλον, αποφασίστηκε κάθε τέσσερις αιώνες να θεωρούνται δίσεκτα, αντί για 100 χρόνια μόνο τα 97.

Το Νέο ή Γρηγοριανό ημερολόγιο συνάντησε έντονες αντιδράσεις. Τα καθολικά κράτη της Ευρώπης το υιοθέτησαν τελικά μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, ενώ τα προτεσταντικά χρειάστηκαν έναν ακόμη αιώνα. Αγγλία και Αμερική το αποδέχτηκαν μόλις το 1752. Το ίδιο συνέβη και στην Ανατολή, όπου όλα τα ορθόδοξα κράτη συνέχισαν να ακολουθούν το Ιουλιανό έως τον 20ό αιώνα.

Η Ελληνική Πολιτεία εφάρμοσε το Γρηγοριανό ημερολόγιο το 1923, ονομάζοντας την **16η Φεβρουαρίου 1η Μαρτίου**. Η δε Εκκλησία της Ελλάδας το εφάρμοσε στο εορτολόγιο της, ένα χρόνο αργότερα.

Π.Δ.Κ.

Εισφορές για τις εκκλησίες του χωριού

- Ο **Ιωάννης Δοντάς του Δημ.** πρόσφερε 50€ στην εκκλησία για τις εργασίες επισκευής του Αγ. Χαράλαμπος.
- Η **Αρσίνη Καπαρού** πρόσφερε 50€ στην εκκλησία για τη συντήρηση της εικόνας του Αγ. Χαράλαμπος.
- Στη μνήμη των γονιών του **Νικολάου και Σπυριδούλας Γουβάλα**, ο γιος τους **Κων/νος Νικ. Γουβάλας** προσέφερε 100 ευρώ για τις ανάγκες συντήρησης του Αγ. Χαράλαμπος.
- Η **Σταυρούλα Ανδρεούλα** πρόσφερε στην εκκλησία 50€ στη μνήμη των γονιών της **Ιωάννη και Αλίκης Ανδρεούλα**.
- Ο **Καραγιώργος Παναγιώτης** του Δήμου πρόσφερε 50€ για τις ανάγκες της εκκλησίας.

Προσφορές στη μνήμη

- Προσφορά εκατό (100) ευρώ στη μνήμη της **Πολυξένης Μάρκου** και της **Μαρίας Τσιντζιλώνη** από τον ανιψιό τους, **Αθανάσιο Χ. Βαρλάμη**, υπέρ εργασιών του Πολιτιστικού Συλλόγου Μαρμαριωτών Φθιώτιδας.

Θυμάσαι την ποδιά της γιαγιάς;

Ο πρώτος σκοπός ήταν να προστατεύει τα ρούχα...

Αλλά επίσης:

Υπηρετούσε ως γάντι για να αποσύρει το τηγάνι από τη φωτιά.

Υπηρετούσε ως μαντίλι για να στεγνώνει τα δάκρυα των παιδιών αλλά και να καθαρίζει τα βρώμικα από το παιχνίδι πρόσωπά τους...

Στο κοτέτσι την χρησιμοποιούσε για να μεταφέρει τα αυγά...

Όταν πήγαιναν επισκέψεις με την ποδιά έκρυβε τα ντροπαλά παιδιά...

Με αυτή κουβαλούσε πατάτες και ξύλα στην κουζίνα...

Στον κήπο χρησίμευε ως καλάθι για τα λαχανικά...

Όταν επισκέπτες έρχονταν ξαφνικά ήταν εκπληκτικό με πόση ταχύτητα η ποδιά αφαιρούσε τη σκόνη από παντού...

Την ώρα του φαγητού η γιαγιά κουνούσε την ποδιά στην σκάλα κι έτσι οι άντρες ήξεραν ότι έπρεπε να μαζευτούν στο τραπέζι...

Η ποδιά ήταν το τέλειο μαξιλάρι για να στεγνώνει δάκρυα...

Ήταν όμως και ο τέλειος παραμυθιάς αφού πάνω εκεί είχε πει η γιαγιά τα ωραιότερα παραμύθια...

Θα περάσουν πολλά χρόνια για να βρεθεί το αντικείμενο που θα αντικαταστήσει την ποδιά αυτή...

Στην μνήμη των γιαγιάδων μας

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν αποκλειστικές απόψεις και θέσεις των συντακτών τους.

Ο ΙΝΑΧΟΣ

Τρίμηνη έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μαρμαριωτών Φθιώτιδας
Νέα από τα χωριά Μάρμαρα - Λίλοφο - Κολοκυνθιά

Τρίμηνη έκδοση

Ιδιοκτησία:

Πολιτιστικός Σύλλογος
Μαρμαριωτών Φθιώτιδας
Τηλ.: 210-2758138
Τηλ.: 210-3822995

Εκδότης - Δ/ντής:

Η Πρόεδρος του Συλλόγου
Βασιλική Νικ. Ανδρεοπούλου
τηλ.: 6975545639

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Για το Σύλλογο € 15

e-mail: andreopoulouvasiliki@gmail.com

Για την εφημερίδα € 15
Εξωτερικού Ευρώπη € 30
Η.Π.Α. δολ. 50

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Εκτύπωση

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ιλιον
Τηλ.-Fax: 210-2619003
& 210-2619696

e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΜΑΡΜΑΡΙΩΤΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

067/296006-08

IBAN: GR 78 0110 0670 0000

0672 9600 608

Δίλοφο το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας

68

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΜΑΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΣΤΑ ΕΞΩΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ

Παρά τις δυσκολίες από την πανδημία, εορτάστηκε και φέτος την **9 Μαΐου**, όπως επιβαλλόταν, ο πολιούχος και προστάτης μας **Άγιος Νικόλαος**.

Πρωτοστάτησε ως συνήθως ο **παπα-Θανάσης** με τον γιο του **Γιάννη**, εξαιρετο ιεροψάλτη και τον δραστήριο επίτροπο **Γιάννη Οικονόμου**.

Ο ίδιος επίτροπος με την σύζυγό του **Κούλα** και τον **Κώστα Ταξ. Αρβανίτη** καθάρισαν όχι μόνο το εσωτερικό της εκκλησίας, αλλά και εξωτερικά αυτής την πλατεία και τους λοιπούς χώρους.

Στην λειτουργία συμμετείχαν όλοι οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού μας και ο Πρόεδρος της Κοινότητας **Γιάννης Καρπούζης** με αρκετούς **Άγιοςωσιτιανούς** που συμμετείχαν εν συνεχεία και στην καθιερωμένη συνεστιάση.

Σημειωτέον ότι την ίδια μέρα το μαγαζί του χωριού, που ήταν αναγκαστικά κλειστό λόγω πανδημίας, άνοιξε τις πόρτες του εγκαινιάζοντας την εαρινή περίοδο.

Ο **παπα-Θανάσης** παρά την ηλικία του

Γιάννης Οικονόμου, παπα-Θανάσης Ντζιόδος, Κώστας Ταξ. Αρβανίτης

και τις πολλές υποχρεώσεις του προσφέρθηκε να λειτουργήσει και στον **Άγιο Κωνσταντίνο** ανήμερα στην εορτή του.

Προς τούτο ο επίτροπος **Γιάννης Οικονόμου** και ο **Κώστας Αρβανίτης** προετοίμασαν το γραφικό εκκλησάκι, αλλά λόγω των άσχημων καιρικών συνθηκών και ελλείψει ψάλτη η λειτουργία ματαιώθηκε για δεύτερη χρονιά.

Όπως με διαβεβαίωσε ο **παπα-Θανάσης**, το δίμηνο Ιούλιο και Αύγουστο που θα βρίσκεται στο χωριό, **θα λειτουργήσει σε όλα τα εξωκκλήσια μας τις αντίστοιχες εορτές** (Προφήτη Ηλία, Αγία Παρασκευή και Παναγίας) **και απαραίτητως κάποια Κυριακή στον Άγιο Κωνσταντίνο**.

Ευελπιστούμε ότι την περίοδο αυτή θα είμαστε όλοι στο χωριουδάκι μας περιλαμβανομένου και του φίλου μας, πολύ καλού ιεροψάλτη **Ηλία Γιαννόπουλου**.

Εύχομαι ήσυχο καλοκαίρι και καλή αντάμωση στο χωριουδάκι μας.

Δημ. Ταξ. Αρβανίτης
Χαλκίδα

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Αγαπητοί συγχωριανοί του Διλόφου.

Την **Παρασκευή 13 Αυγούστου 2021** και ώρα **19.00**, στον προαύλιο χώρο του μαγαζιού του χωριού μας, τηρώντας τις αποστάσεις και τα μέτρα προστασίας, θα πραγματοποιηθεί η ετήσια **Γενική Συνέλευση του Συλλόγου** του χωριού, με θέματα: Απολογισμός του 2020, έργα του Συλλόγου, ενημέρωση των μελών για ενέργειες του Συλλόγου για διευθέτηση διαφόρων θεμάτων που αφορούν το χωριό, καθώς και η ετήσια συνδρομή των μελών. Παρακαλούμε πολύ για την συμμετοχή σας και την συνδρομή σας, που είναι και τα μοναδικά όπλα που έχουμε για δημιουργίες στο υπέροχο Διλοφάκι μας.

Εκ μέρους του Συλλόγου Σπύρος Λιάκος

ΓΙΟΡΤΗ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΟΥ

Η **Γιορτή Καλαμποκιού** είναι ένας θεσμός που εορτάζεται στο **Δίλοφο** τα τελευταία χρόνια με επιτυχία.

Εφέτος λόγω των απαγορευτικών μέτρων της Κυβέρνησης για την πανδημία και λόγω του χαμηλού ποσοστού εμβολιασμένων στον νομό μας, η εορτή αυτή δεν θα γίνει.

Για να μην χαθεί όμως η εκδήλωση από το χωριό μας, ο Σύλλογος του χωριού το **Σάββατο το θράδυ στις 14 Αυγούστου 2021**, θα προσφέρει σε όσους θα βρίσκονται στο μαγαζί του χωριού μας (**ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ ΤΟΥ ΔΙΛΟΦΟΥ**) από ένα **καλαμπόκι**, συμβολικό για την ημέρα.

Ευχόμαστε να πάνε όλα καλά, να έχουμε υγεία και από την επόμενη χρονιά να επανέλθουμε στην κανονικότητά μας. Μέχρι τότε να προσέχουμε τους εαυτούς μας και τους γύρω μας, τηρώντας τα μέτρα της Κυβέρνησης.

Εκ μέρους του Συλλόγου Σπύρος Λιάκος

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΔΙΛΟΦΙΩΤΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

- **Κίσσας Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Κίσσας Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 40, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις Καρπενήσι κατά του Σκόνδρα πασά και εις την νυκτός κατά του Κιουταή πασά δια έξοδο του Μεσολογγίου...»
- **Κίτζιον Γεώργιον** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Κόγιας Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 47, πήρε μέρος στις μάχες,

υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις Καρπενήσι κατά του Σκόνδρα πασά, και εις την πολιορκίαν του Μεσολογγίου...»

- **Κομπούρα Γεώργιον** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Κορδοπάτη ή Κορδάτος; Γεώργιο Ζαχαρία** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Κωνσταντίνου Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Κωνσταντίνου Νικόλαος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Λαμπάκης Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Λέλης Αθανάσιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Λιούτος Βασίλειος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.

- **Λώρης Αθαν.** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Λώρης Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μαμελούγκας Αναστάσης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μάρτυρας Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μάρτυρας Χρηστόδουλος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μηλιάκης Σπύρος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο. Το πιστοποιητικό του αναφέρει, ότι είναι 38 ετών, πήρε μέρος σε διάφορες μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις Υπάτη, εις την Καλιακούδα, εις το Κρεμμύδι της Πελοποννήσου και εις την πολιορκίαν του Μεσολογγίου...»

Συνέχεια στη σελ. 4

ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Άλλη μία δραστηριότητα που έχει δημιουργήσει τα τελευταία χρόνια ο Σύλλογος του χωριού μας, είναι τα **παιδικά παιχνίδια**.

Κάθε καλοκαίρι τον Αύγουστο μήνα, διοργανώναμε διάφορα παιχνίδια, για την ευχαρίστηση και ψυχαγωγία των μικρών μας φίλων και ο Σύλλογος χάριζε πλούσια δώρα. Φέτος λόγω των μέτρων κατά της πανδημίας, δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε τα παιδικά παιχνίδια, αλλά αντί αυτών, ο Σύλλογος θα έχει μπάλες μπάσκετ και βόλεϊ, καθώς και φιλέ στο

γήπεδο μπάσκετ του χωριού μας, το οποίο είναι ανοικτό και εύαερο, για να μπορέσουν τα μεγαλύτερα παιδιά να παίξουν. Ο φωτισμός του γηπέδου έχει επισκευασθεί. Επίσης η παιδική χαρά θα είναι καθαρή για να υποδεχθεί τους πολύ μικρούς φίλους μας, πάντα με την επιμέλεια των γονέων.

Ευχόμαστε γρήγορη και ασφαλή επιστροφή στην καθημερινότητά μας από του χρόνου.

Εκ μέρους του Συλλόγου
Σπύρος Λιάκος

Δίλοφο το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ο συναισθηματικός εγγραμματισμός είναι η ικανότητα του παιδιού να αναγνωρίζει, να κατανοεί, να διαχειρίζεται και να εκφράζει τα συναισθήματά του, και τα συναισθήματα των γύρω του.

Αυτή η δεξιότητα είναι πολύ σημαντική για το παιδί, αφού μέσω του συναισθηματικού εγγραμματισμού αναπτύσσει πολύτιμες κοινωνικές δεξιότητες.

Υπάρχουν πέντε κύριες πτυχές της συναισθηματικής νοημοσύνης:

- ▶ Η αναγνώριση ενός συναισθήματος.
- ▶ Η διαχείριση του συναισθήματος.
- ▶ Ο έλεγχος του συναισθήματος.
- ▶ Η ενσυναίσθηση.
- ▶ Η διαχείριση διαπροσωπικών σχέσεων.

Ενθάρρυνε τον συναισθηματικό εγγραμματισμό στο παιδί σου:

➔ Αποδέξου τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις του παιδιού σου. Μην ακυρώνεις αυτά που νιώθει. π.χ. «έλα εντάξει δεν έγινε τίποτα», «Μην κλαίς».

➔ Αναγνώρισε τα συναισθήματα του παιδιού, δώσε όνομα σε αυτά. Αυτό, βοηθάει το παιδί να νιώθει ότι το ακούς και το καταλαβαίνεις. π.χ. «Ακούγεσαι θυμωμένος», «Φαίνεσαι στεναχωρημένος».

➔ Ενθάρρυνε το παιδί σου να μιλάει για τα συναισθήματά του. Φτιάξε ένα περιβάλλον όπου το παιδί θα νιώθει ασφάλεια να μιλάει γι' αυτά, χωρίς να φοβάται ότι θα κριθεί ή να νιώσει ντροπή. Μπορείς να πεις: «Φαίνεσαι στεναχωρημένος, θα ήθελες να το συζητήσουμε;»

➔ Βοήθησε το παιδί σου να μάθει να αναγνωρίζει τα συναισθήματα που εκφράζουν οι άνθρωποι γύρω του. Χρησιμοποίησε παραμύθια, ιστορίες, ή ταινίες, και κάνε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, όπως: «Πώς λες να νιώθει τώρα [ο ήρωας]; Εσύ, πώς θα ένιωθες στη θέση του;»

➔ Δείξε στο παιδί πως να διατηρεί την ψυχραιμία του, γίνε το πρότυπό του όταν είσαι κουρασμένος, θυμωμένος ή αγχωμένος. «Είχα μια δύσκολη μέρα στη δουλειά, θα ήθελα λίγο να ηρεμήσω».

➔ Δίδαξε στο παιδί εναλλακτικούς τρόπους να εκφράζει τον εκνευρισμό του. Δώσε επιλογές στο πως θέλει να εκφραστεί.

ΜΑΡΙΝΑ ΚΟΥΡΕΛΗ - ΣΙΤΑΡΑ
Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας, M.Sc
Ειδική Θεραπευτική Παιχνιδιού, Play Therapy
Σχολική Σύμβουλος
Καλούδη 10 – ΧΙΟΣ
e-mail: m.kourelia@hotmail.gr
Τηλ.: 22711 05 517 - Κιν.: 697 68 14 259

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

— Το Σάββατο 26 Ιουνίου 2021 τελέσθηκε στο χωριό μας το ετήσιο μνημόσυνο του **Ταξιάρχη Κων/νου Κουρέλη**.

Συλλυπούμαστε την οικογένειά του και ευχόμαστε η μνήμη του να είναι αιώνια.

ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΚΑΡΠΟΥΖΗΣ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011 - 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021

Πέρασαν κιάλας **10 χρόνια** από τότε που έφυγες από κοντά μας. Και μπορεί τα δάκρυα να στεγνώσαν, η ζωή να συνεχίζεται, όμως το κενό παραμένει δυσαναπλήρωτο. Η απουσία σου από τη ζωή μας είναι αισθητή. Αναρίθμητες οι ιστορίες από τα παλιά που έχουμε να θυμόμαστε, κυρίως από το **Δίλοφο**, το αγαπημένο σου χωριό, τον τόπο που γεννήθηκες, μεγάλωσες και λάτρεψες όσο λίγοι.

Μας λείπεις **Γιάννη**, σ' αγαπάμε. Είσαι πάντα στην καρδιά μας, στη σκέψη μας. Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ.
Η γυναίκα σου Αριστέα
Τα παιδιά σου Κώστας και Άρης

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΔΙΛΟΦΙΩΤΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821

Συνέχεια από τη σελ. 3

- **Μηλιόνης Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μητσόπουλος Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μητσόπουλος Δήμος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μητσόπουλος Ελευθέριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μητσόπουλος Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Μπασθιάς Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Μπασιάς Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Νικολαΐδης Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Ξεφτίλης Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Παζώνης Θωμάς**, κάτοικος Μπρούφλιανης.
- **Παλιοδημόπουλος Ευστάθιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Παλιόν** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Παπαγεωργάκης Παπαϊωάννου** κάτοικος Μπρούφλιανης. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 45, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις το Κρεμμύδι και εις την νυκτός κατά του Κιουταή πασά έξοδο του Μεσολογγίου...»
- **Παπα Ιωάννου Αντώνης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Παπακατζίκαν Παπαγεωργίου** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Παπακωνστίνης Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Παπανικολάου Αναγνώστης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Παχύς Νικόλαος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Περοστής Αθανάσιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Περοστής Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Πετζίκας Δήμος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 37, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις την νυκτός κατά του Κιουταή πασά δια έξοδο του Μεσολογγίου και εις Αθήνας...»
- **Πετζίκας Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Πλατυκώστας Βασίλης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο. Πιθανή καταγωγή από Ασπροπόταμο.
- **Πολυζι(ο)γόπουλου Παπακωνσταντίνης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Πολύζος Πολύμερος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Πολυζής Παναγιώτης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Πολύμερος Σκόντρας**, ετών 48 κάτοικος Μπρούφλιανης.
- **Πολύμερος Χαράλαμπος**, ετών 37 από Μπρούφλιανη. Έλαβε μέρος

10 Απριλίου 1826 - Η ηρωικότερη στιγμή του Αγώνα, η Έξοδος του Μεσολογγίου

στις μάχες: Υπάτης 1821, Αετού, Γιαννιτσούς, Καλιακούδας, Αμπλιανης, Κρεμμυδιού, έξοδος Μεσολογγίου, Αθήνας και άλλες.
- **Πολυμεροπολίζο Βλάχος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Ρήγα Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Ρήγα Χρήστος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Σακάς Σωτήρης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Σαμαράς Δήμος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Σηάτρας ή (Σκάτρας) Πολύμερος**, ;;; μήπως Σκόνδρας;; Μπρούφλιανη ετών 48, «...υπηρέτησε την πατρίδα από αρχής μέχρι τέλους και πήρε μέρος εις διαφόρους κατά των εχθρών μάχες. Πολέμησε γενναίως: εις Υπάτην κατά των ντόπιων Οθωμανών του Ιμέρ Βρυώνη, στην Καλιακούδα κατά του Σκόντρα πασά, στην Αμπλιανη, σε αυτή τη Γιαννιτσούς, στο Κρεμμύδι της Πελοποννήσου κατά του Ιμπραήμ πασά, στην δια νυκτός έξοδο του Μεσολογγίου και στην Αθήνα κατά του ίδιου του Ιμπραήμ».
- **Σφίγκας Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης. Το δε πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 39, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του

Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις Κρεμμύδι...».

- **Τζιτζοδήμου Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Τζιτζοδήμου Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Τριανταφύλλου Αθανάσιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Τριανταφύλλου Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Τριανταφύλλου Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Φλόρος Ιωάννης** του Γεωργίου κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Φράγκος Αθανάσιος του Ιωάννη**. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 38, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις Υπάτη, εις την Καλιακούδα, εις Κρεμμύδι, και εις την πολιορκίαν του Μεσολογγίου...»

Σήμερα 200 χρόνια μετά, ας μην ξεχνάμε ότι την ελευθερία μας την χρωστάμε και σε αυτούς τους ήρωες.

Σημείωση: Τηρήθηκε η ορθογραφία των ονομάτων από το πρωτότυπο.
Επιμέλεια: Σπύρος Λιάκος

Πηγή: www.lavanitsa.gr

Δίλοφο το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας

Οι σελίδες του Διλόφου-Αγίου Σώστη είναι δωρεάν-προσφορά στη μνήμη του συζύγου και πατέρα μας **Γιάννη Καρπούζη** καθώς και των αδελφών του **Μίλτου και Άγγελου Καρπούζη**. Επομένως οι συγχωριανοί μας **ΔΕΝ πληρώνουν συνδρομή για την εκτύπωση και διανομή της εφημερίδας.**

Οικογένεια Αριστέας Καρπούζη

29 ΜΑΪΟΥ 1453 - Η ΠΟΛΙΣ ΕΛΩ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ

Τα αίτια της πτώσης της Κωνσταντινούπολης με χρονολογική κατάταξη:

1. Η φθορά που δημιούργησε στη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία το σχίσμα των Εκκλησιών, διασπώντας τη συνοχή της, και ενισχύοντας ανεξάρτητες και πολιτισμικά ξένες δυνάμεις, όπως οι Φράγκοι, που για αιώνες υπέσκαπταν την ισχύ του Δυτικού (και κατά συνέπεια και του Ανατολικού) Ρωμαϊκού κράτους. Ήταν μια φθορά αργή και σταθερή, που έφθασε στην κορύφωσή της με τα γεγονότα της πτώσης.

2. Η καταστροφή της Πόλης από την 4η Σταυροφορία το 1204, που περιγράψαμε, απογύμνωσε την πρωτεύουσα του κράτους από τον πλούτο και την οικονομική ισχύ της, και ρήμαξε τους κατοίκους της. Στην πραγματικότητα, η πτώση της έγινε τότε. Οι δύο μισοί αιώνες που πέρασαν, απλώς τη συντήρησαν από τον αφανισμό. Η καταστροφή της από τους Σταυροφόρους, τη στέρησε από τη δυνατότητα να αντιδράσει και να σταθεί απέναντι στον επόμενο κίνδυνο που εμφανίστηκε, στους Οθωμανούς.

3. Η διαρκής επέκταση των Οθωμανών, από τον 13ο αιώνα, που βρήκαν την Πόλη λεηλατημένη και ανίσχυρη, συνέχισε να αφαιρεί εδάφη και δύναμη στην αυτοκρατορία. Διαρκώς ως την τελική της πτώση τον 15ο αιώνα, κατέτρωγαν και λιγότευαν τα εδάφη της, στερώντας την όλο και περισσότερο από τη δυνατότητα να αντιδράσει. Το ίδιο φυσικά έκαναν και οι Δυτικοί από την άλλη μεριά. Οι Οθωμανοί με τη διαρκή φθορά που της δημιουργούσαν, έκαναν το τέλος της μη αναστρέψιμο.

4. Ο διαμελισμός της απομεινουςα αυτοκρατορίας σε μικρά δεσποτάτα, μείωναν την εναπομείνουσα ισχύ της αυτοκρατορίας.

5. Ο 14ος αιώνας! Αυτό συνήθως λησμονιέται. Ο προηγούμενος αιώνας από αυτόν της Άλωσης, **ΉΤΑΝ Ο ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ** από κάθε άποψη. Κατά τον 14ο αιώνα, ο παγκόσμιος πληθυσμός μειώθηκε κατά 30%, κυρίως από τη Βουβωνική Πανώλη. Η ασθένεια αυτή, αφού σάρωσε την Ασία, χτύπησε την Ευρώπη προς το τέλος του 1347. Η σακατεμένη αυτοκρατορία από τους Φράγκους και από τους Οθωμανούς, δεν είχε

δυνάμεις να αντέξει όσο άλλες περιοχές. Αμέσως μετά από τη Βουβωνική Πανώλη (τον Μαύρο Θάνατο) όπως τον ονόμαζαν, ήρθε ο μεγάλος σεισμός του 14ου αιώνα, που γκρέμισε την πόλη σε ερείπια. Γιατί ο 14ος αιώνας, ήταν επίσης ο αιώνας με τους χειρότερους σεισμούς της ιστορίας! Και η Κωνσταντινούπολη δεν έμεινε έξω από τη συμφορά. Αλλά δεν είχε πλέον και δυνάμεις να αντιμετωπίσει αυτές τις καταστροφές.

Έτσι, ο 15ος αιώνας, ο αιώνας της Άλωσης, βρήκε την Κωνσταντινούπολη φτωχή, χτυπημένη και ελάχιστη. Αν κάποιος δει έναν χάρτη της εποχής της Άλωσης, θα αντιληφθεί ότι η πραγματική έκταση της παλιάς Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, τώρα πια περιοριζόταν μόνο σε μια πόλη! Μόνο στην ίδια την Κωνσταντινούπολη!

Τα εδάφη της ήταν ανύπαρκτα. Οι Οθωμανοί την χτυπούσαν συνεχώς. Οι επιδρομές των Νορμανδών είχαν σταματήσει, κάθε δραστηριότητα στον Ελληνικό χώρο, και είχαν οπάσει το Ρωμαϊκό μονοπώλιο μεταξίου. Οι πρώτες τρεις σταυροφορίες είχαν μετατοπίσει το ανατολικό εμπόριο

από την Κωνσταντινούπολη στην Ιταλία, συνδέοντας την Δυτικοευρωπαϊκή αγορά κατ' ευθείαν με τη Συρία, και στερώντας έτσι κάθε οικονομικό πόρο. Και μετά την 4η Σταυροφορία που την τσάκισε, τους Οθωμανούς, την Πανώλη και τους Σεισμούς, τι έμενε πλέον; Μόνο η Άλωση!

Οι εσωτερικές συγκυρίες της πτώσης

Και πάλι όμως, παρά τους μόνο 4.937 μάχιμους, συν 2.000 ξένους και τους 700 Γενοβέζους που ήλθαν εθελοντικά να πολεμήσουν υπό τον Γενοβέζο ήρωα **Ιωάννη Ιουστινιάνη**, και παρά τα μόνο 9 πλοία που υπήρχαν εκείνες τις ημέρες στο λιμάνι, η Πόλη θα μπορούσε και πάλι να δώσει μια μικρή παράταση στην πτώση της. Παρά τους 250.000 τουλάχιστον άνδρες του Μωάμεθ Β', και των 420 πλοίων του.

Οι δύο πρώτες επιθέσεις ήταν ανεπιτυχείς. Στην πρώτη επίθεση των Οθωμανών, όπου έστειλε ο Μωάμεθ όλους τους τυχολόγους του στρατού του, και τους πλιατσικολόγους, η τάφος γέμισε με νεκρούς επιτιθεμένων, ενώ οι απώλειες των

Ρωμιών ήταν μηδαμινές. Το ίδιο και στην δεύτερη επίθεση, από τους Μογγολικής καταγωγής Τσαουσιήδες, οι Ρωμιοί, αν και με μεγαλύτερες απώλειες, απέκρουσαν και αυτό το κύμα, και πήραν θάρρος. Η τάφος είχε πια κλείσει από τα πτώματα των επιτιθεμένων. Το τρίτο κύμα, θα πατούσε πάνω στα πτώματά τους για να περάσει την τάφος.

Το 3ο κύμα, οι φοβεροί Γενίτσαροι, παιδιά Ρωμιών που αρπάχθηκαν από τα σπίτια τους και υπέστησαν την πλύση εγκεφάλου υπέρ του «Προφήτη» των Οθωμανών, επιτέθηκαν. Και πάνω που φαινόταν ότι θα αποκρουσθούν και αυτοί, και πως ο Μωάμεθ θα φύγει νικημένος από την τραυματισμένη πρωτεύουσα, συνέβη ένα καθοριστικό γεγονός, που άλλαξε την πορεία της μάχης. Ο τραυματισμός του Γενοβέζου **Ιωάννη Ιουστινιάνη**.

Έπεσε χτυπημένος από μια σφαίρα. Και τότε συνέβη μία από τις μεγαλύτερες παρεξηγήσεις της ιστορίας. Ο **Ιουστινιάνης** ήταν ένας πολεμιστής που είχε τον πόλεμο ως επάγγελμα. Η φήμη του ήταν παγκόσμια, και όταν οι 700 σιδηρόφρακτοι στρατιώτες του εμφανίστηκαν για βοήθεια της Πόλεως, όλοι ήταν σίγουροι ότι ούτε αυτή τη φορά δεν θα νικηθεί. Ο **Παλιολόγος** μάλιστα τον έκανε αρχιστράτηγο, και πράγματι, χωρίς τη βοήθειά του, η Πόλη θα είχε πέσει αμέσως.

Όμως το βόλι τον χτύπησε σε πολύ παράξενο σημείο. Η σφαίρα διαπέρασε το μπράτσο του, και καρφώθηκε στον θώρακά του από τα πλευρά. Τα αίματα όμως δεν φαινόταν μέσα από τον θώρακα. Όλοι είδαν μόνο το χτυπημένο χέρι του. Όμως ο **Ιουστινιάνης**, ήξερε ότι δεν μπορεί να συνεχίσει τη μάχη, και έδωσε εντολή να τον μεταφέρουν στο πλοίο του. Όλοι όμως νόμισαν ότι ο **Ιουστινιάνης** λιγοψύχησε από ένα μικρό τραύμα στο χέρι, και χαρακτηρίσαν την πράξη του φυγή. Όμως πράγματι ο **Ιουστινιάνης** είχε χτυπηθεί στο στήθος, και από αυτό το τραύμα πέθανε αργότερα στη Χίο. Με την αποχώρηση λοιπόν των Γενοβέζων, και με το ηθικό των Ρωμιών πεσμένο, η επίθεση των Γενιτσαρών πέτυχε.

Πηγή: *Ίντερνετ*

199 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΣΕΛΙΑΝΗΣ Το χρονικό της μάχης

Κατά τον **Μάιο** μήνα του **1822**, ισχυρά αποσπάσματα, ξεκίνησαν από την Υπάτη με σκοπό να ξεκαθαρίσουν όλη τη Δυτική Φθιώτιδα, που αποτελούσε κυρίως το Αρματολίκι του Πατρατζικίου των **Κοντογιαννιάων** και τον κορμό της Επανάστασης στη Ρούμελη. Τα τούρκικα αυτά αποσπάσματα συνάντησαν τα ελληνικά στρατεύματα σε διάφορες τοποθεσίες και έδωσαν τις μάχες που σημειώσαμε.

Ένα από αυτά τα πολυάριθμα αποσπάσματα, με αρχηγό τον Κεχαγιάμπεη **Αχμέτ Νεπρεδίστα**, ξεκίνησε να επιτεθεί και να καταλάβει το χωριό **Μάρμαρα**, τη **Σέλιανη** όπως λέγονταν τότε.

Η **Σέλιανη** τότε ήταν ένα από τα ορεινά κεφαλοχώρια και μαζί με τα χωριά της περιοχής, ήταν έδρα του μικρού αρματολικίου Σέλιανης, που ο **Μήτσος Κοντογιάννης** το είχε παραχωρήσει στο γιο του **Βαγγέλη**. Γι' αυτό ο **Κοντογιάννης**, μετά το κάψιμο της Μονής Αγάθωνος, που είχε το λημέρι του, κατέφυγε στη Σέλιανη όπου στρατοπέδευσε με τους άντρες του.

Ο **Ανδρίτσος Σαφάκας**, από την 1 Μαΐου μέχρι τις 10 Ιουνίου είχε πιάσει τα λημέρια της Οξιάς πάνω από τη Σέλιανη, με όλο τον νταϊφά του, όπως μας πληροφορεί ο βιογράφος του **Δ. Λουκόπουλος**.

Ο οπλαρχηγός **Σκαλτσοδήμος**, με τον Σελιανίτη υπαρχηγό του **Κωνσταντή Καλύθα**, βρίσκονταν στρατοπεδευμένοι στο

στρατόπεδό του στο Μακρυκάμπι, μαζί με όλους τους άντρες του.

Πιο πέρα, στις πλαγιές του Τυμφρηστού είχαν τα λημέρια τους οι οπλαρχηγοί Καρπενησιού **Γιώργος, Κώστας** και **Γιάννης Γαλλής**.

Ο καπετάν **Αντρέας Σπανός** είχε τους άντρες του πάντοτε ετοιμοπόλεμους για να λάβουν μέρος σε οποιαδήποτε μάχη απαιτούσε ο αγώνας και να υπερασπίσουν το χωριό τους. Μαζί τους ήταν και ο καπετάν **Χαλμούκης**, αξιωματικός του **Πανουργιά** που τώρα με τους άντρες του ανήκε στη δύναμη του οπλαρχηγού **Μ. Κοντογιάννη**.

Πόση αριθμητικά ήταν η δύναμη όλων των ελληνικών στρατευμάτων, δεν έχουμε ακριβείς πληροφορίες και στοιχεία.

Από τους ανθρώπους, που οι καπεταναίοι είχαν να παρακολουθούν τις κινήσεις του εχθρού στον κάμπο του Σπερχειού και από τα караούλια τους, μάθανε ότι ο **Αχμέτ Νεπρεδίστα** Κεχαγιός του **Δράμαλη**, με αρκετή δύναμη, πόση ακριβώς δεν ξέρουμε, κατευθύνεται προς τη Σέλιανη και τα ορεινά χωριά. Ο **Σπαναντρέας** ειδοποίησε τους οπλαρχηγούς **Κοντογιάννη** και **Σαφάκα**. Από κοινού καταστρώσανε τα σχέδια της άμυνας και της απόκρουσης του εχθρού. Με τους άντρες τους πιάσαν όλα τα περάσματα πριν από τη Σέλιανη και ταμπουρώθηκαν καλά στα γύρω υψώματα της περιοχής που τη γνώριζαν σπιθαμή

προς σπιθαμή. Οι δυνάμεις τους ήταν αρκετές για να αποκρούσουν την επίθεση του **Δράμαλη** μέσα στα δικά τους μέρη. Όμως επειδή δεν ήξεραν ποιες ήταν οι διαθέσεις των Τούρκων γι' αυτό ειδοποίησαν για καλό και για κακό το **Σκαλτσοδήμο** στο Μακρυκάμπι και τους Καρπενησιώτες οπλαρχηγούς στο Βελούχι.

Όταν ζύγωσαν οι Τουρκαλάδες, άρχισε ο πόλεμος. Οι Έλληνες ήταν καλά οχυρωμένοι και προστατευμένοι ρίχνοντας τα βόλια καταπάνω στους επιτιθεμένους και τους ανάγκαζαν κάθε τόσο να οπισθοχωρούν και να μην μπορούν να προχωρήσουν. Όμως, οι δυνάμεις του **Δράμαλη** δεν λέγαν να το βάλουν κάτω και να γυρίσουν πίσω εγκαταλείποντας τη μάχη. Είχαν φαίνεται εντολή να μπου μέσα στη Σέλιανη οπωσδήποτε. Οι επιθέσεις διαδέχονταν η μια την άλλη, αλλά οι Έλληνες πάντα τους απέκρουαν. Οι Τούρκοι ενισχύονταν κάθε τόσο με νέες δυνάμεις και πολεμοφόδια από τον κάμπο του Σπερχειού, όπου είχε συγκεντρωθεί δύναμη 25-30 χιλιάδων αντρών του **Δράμαλη**.

Μα και οι Έλληνες δεν αρκέστηκαν στις δυνάμεις που είχαν στη Σέλιανη. Ζήτησαν ενισχύσεις από το Μακρυκάμπι και από το Βελούχι. Ο **Σκαλτσοδήμος** με τον **Κ. Καλύθα** έστειλαν αρκετούς άντρες τους με έμπειρους αξιωματικούς και πήραν μέρος στη μάχη. Το ίδιο, έκαναν και οι καπεταναίοι

του Καρπενησιού **Γιώργος, Κώστας** και **Γιάννης Γαλλής**, οι οποίοι πήραν αρκετούς άντρες τους και έτρεξαν να βοηθήσουν τους μαχόμενους στη Σέλιανη. Αυτά τα μαθαίνουμε από πιστοποιητικά των αγώνων πολλών αγωνιστών που υπηρέτησαν στο Σώμα του **Σκαλτσοδήμου** και του **Γαλλή**.⁽¹⁾

Οκτώ μέρες κράτησε ο πόλεμος. Από ταμπούρι σε ταμπούρι κι από σπίτι σε σπίτι οι Έλληνες πολεμούσαν γενναία. Όμως οι Τούρκοι υπερτερούσαν σε στρατιωτικές δυνάμεις και πολεμοφόδια. Μετά από πολλές επιθέσεις κατόρθωσαν τελικά να μπου μέσα στη Σέλιανη.

Οι καταστροφές που προξένησαν στο χωριό ήταν πρωτοφανείς. Έβαλαν φωτιά στα σπίτια αφού λεηλάτησαν πρώτα και άρπαξαν τη σοδειά, τα ρούχα και τα έπιπλα που βρήκαν. Η μανία τους ξέσπασε και στο σπίτι του **Σπαναντρέα**, τόκαψαν και το λεηλάτησαν, του πήραν όλα τα εισοδήματά του και του προξένησαν ζημιές που υπολογίζονταν σε 30.000 γρόσια.

Γεώργιος Αθ. Σκούρας

1. Στα πιστοποιητικά των αδελφών Γαλλή αναφέρεται ότι πολέμησαν στη Σέλιανη το 1821 αλλά πρόκειται για λάθος του γραμματικού που έγραψε τα πιστοποιητικά, γιατί η μάχη στη Σέλιανη καθώς και στο Γυφοχώρι, Κλωνί κ.λπ. δεν έγινε το 1821 αλλά το 1822 κατά του Δράμαλη.

Τα λιθανάγλυφα της Σέλιανης Φθιώτιδας

Μνήμες χαραγμένες στην πέτρα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΟΝΤΑΣ - ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΦΗΚΑ

Τα λιθανάγλυφα της Σέλιανης Φθιώτιδας

Στο φετινό Παζάρι Βιβλίου θα πωλείται το βιβλίο «**Τα λιθανάγλυφα της Σέλιανης Φθιώτιδας, Μνήμες χαραγμένες στην πέτρα**», των συγγραφέων μας **Δημήτρη Ι. Δοντά** και **Βασιλικής Δ. Σφήκα**.

Όλα τα έσοδα θα διατεθούν για τη συντήρηση του τέμπλου του Ιερού Ναού Παμμεγίστων Ταξιαρχών.

ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Συνέχεια από προηγούμενο φύλλο

Την εποχή εκείνη όπως ξέρουμε γιατροί δεν υπήρχαν παρά μόνο στη Σπερχειάδα, Υπάτη, Λαμία και ήταν και κάποιος παπάς στην Κολοκυθιά που τον λέγαν **παπα-Αριστείδη**. Αυτός έκανε τον σπετσέρη, τον παθολόγο και σ' αυτόν τρέχαμε στις δύσκολες στιγμές. Ήταν όμως πολύ χοντρός και παχύς και δύσκολα μετακινείτο.

Εκτός από τις παθολογικές αρρώστιες όμως είχαμε πολλούς πονόδοντους που έπρεπε να αντιμετωπίζονται με κάτι κι αυτό το κάτι ήταν ένα και μόνο, η εξαγωγή. Άλλη θεραπεία δεν υπήρχε. Η δοντάγρα όπως τη λέγαμε ήταν η θεραπεία (το βγάλσιμο). Τέτοιους οδοντοβγάλτες είχαμε αρκετούς που είχαν σαν όπλο τους την δοντάγρα. Αυτοί ήταν οι εξής: **Κουβαράς Θεμιστοκλής** ο πιο επιτήδειος απ' όλους, ο **Απόστολος Αποστολόπου-**

λος (Αλαφροπάτης), παππούς του **Αποστόλη Κουρέλη**, ο **Δημήτριος Μήτσου** και ο αδελφός του **Θανάσης Μήτσου**.

Μετά τους γιατρούς με τις δοντάγρες είχαμε και άλλους πρακτικούς για σπασίματα χεριών, εξαρθρώσεις ποδιών, πτώσεις από δέντρα ή βράχους κ.λπ. Σαν τέτοιος ο πιο ειδικός ήταν ο **Δημ. Παρλαβάντζας (Σκοιογιώτης)**, παππούς του Γρηγόρη Παρλαβάντζα. Επιλαμβάνοντε δε όλα τα παραπάνω αφιλοκερδώς άνευ καμιάς πληρωμής. Αν κανείς του προσέφερε κάτι το εδέχετο, αν όχι δεν το ζητούσε ποτέ αλλά και ουδέποτε αρνείτο να προσφέρει τις υπηρεσίες του. Ας είναι αιωνία του η μνήμη. Το ίδιο όμως συνέβαινε και με τους οδοντογιατρούς. Τους ξημνούσαν νύχτα κι αυτοί επαίνεβαν ευχαρίστως και άνευ αμοιβής υποχρεωτικώς.

Το κείμενο είναι του αείμνηστου Δημήτριου Γ. Παπανικολάου Η συνέχεια στο επόμενο φύλλο

ΠΑΙΔΕΙΑ ΕΙΝΑΙ...

Παιδεία δεν είναι τα πτυχία μας, αλλά η αισθητική μας. Ο τρόπος με τον οποίο συνομιλούμε, φλερτάρουμε, περπατάμε στο δρόμο, κρατάμε την πόρτα να περάσει ο άγνωστος στο ασανσέρ.

Παιδεία είναι οι λέξεις μας, η διακριτικότητά μας, η ελευθερία μας, τα όρια της ελευθερίας μας, η μουσική που ακούμε, η γλώσσα του σώματός μας, το πόσο αγαπάμε να μαθαίνουμε, να αλλάζουμε, να διαβάζουμε σαν να είμαστε κάθε φορά άγραφα χαρτιά.

Παιδεία είναι η ταπεινότητα αλλά και η επιμονή στις αξίες μας, το ότι δεν είμαστε προς πώληση, το ότι σεβόμαστε τον άνθρωπο, το παιδί του άλλου, την κυρία που καθαρίζει το γραφείο μας, τον κύριο που καθαρίζει το πάρκο στο οποίο βγάζουμε βόλτα το σκύλο μας, την κοπέλα στο ταμείο.

Παιδεία είναι η μεγαλοψυχία μας, το να ποτίσουμε μια άγνωστη γλάστρα, το να φροντίζουμε την πίσω όψη του

σπιτιού μας.

Παιδεία είναι το να προστατεύουν τα χέρια μας τον αδύναμο, να τα βάζουμε με το θηρίο. Παιδεία είναι το πόσο μπορούμε να έρθουμε απέναντι στο σύστημα και στους συστημικούς, παιδεία είναι η γενναιότητα και η ευθύνη.

Παιδεία είναι το να διαλέγεις τον δύσκολο δρόμο της αξιοπρέπειας, της μοναξιάς και συνάμα να καίγεται το μέσα σου για το κοινό καλό.

Για το ωραίο και τη σωτηρία του.

«Ο άνθρωπος είναι η απάντηση, όποια κι αν είναι η ερώτηση» – André Breton

Ο Αντρέ Μπρετόν (André Breton, 19 Φεβρουαρίου 1896 - 28 Σεπτεμβρίου 1966) ήταν Γάλλος συγγραφέας, ο θεμελιωτής και κύριος θεωρητικός του υπερρεαλιστικού κινήματος.

ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΡΑΝΟΥ ΧΟΡΟΥ

Οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι των **9 χωριών του Ινάχου (Ανατολής, Αργυριών, Διλόφου, Καλλιθέας, Κολοκυθιάς, Κυριακοχωριού, Μαρμάρων, Νικολιτσίου και Περιβολίου)** αποφάσισαν να αναβάλουν τον Τρανό Χορό της Αγάπης, ο οποίος πραγματοποιείται κάθε χρόνο στις **17 Αυγούστου**.

Πρόκειται για ένα πολιτιστικό δρώμενο που αναβιώνει ένα παλιό έθιμο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Η εκδήλωση έχει μεγάλη επισκεψιμότητα καθώς **ενώνει με μοναδικό τρόπο τα 9 χωριά του Ινάχου** προωθώντας την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία.

Η δύσκολη κατάσταση που έχει διαμορφωθεί λόγω covid-19 δεν μας επιτρέπει την πραγματοποίησή του. Με υψηλό αισθημα ευθύνης και έχοντας ως προτεραιότητα τη δημόσια υγεία, αποφασίσαμε ομόφωνα την αναβολή του για το καλοκαίρι του 2022.

Το καλοκαίρι του 2022 η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στο Περιβόλι.

Η δημόσια υγεία και η περίθαλψη των αγωνιστών κατά την περίοδο της Επανάστασης του 1821

Οι επιστήμονες ιατροί κατά την Επανάσταση του 1821

Κατά τα τελευταία χρόνια της προεπαναστατικής περιόδου ο αριθμός των ιατρών, που εξυπηρετούσε τις ανάγκες περίπου 1.000.000 κατοίκων, δεν υπερέβαινε τους 90. Μετά την επανάσταση και με την άφιξη στην Ελλάδα Ελλήνων και φιλελλήνων ιατρών από το εξωτερικό, ο συνολικός αριθμός τους ουδέποτε υπερέβη τους 500, ενώ οι υπάρχουσες ανάγκες λόγω του πλήθους των τραυματιών από τις πολεμικές διενέξεις και των ασθενών από την εκδήλωση επιδημιών υπήρξαν τεράστιες.

Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, όπως εξήγησε ο καθηγητής, αρκετοί νέοι από διάφορες περιοχές της υπόδουλης Ελλάδος, προερχόμενοι σχεδόν αποκλειστικά από εύπορες αστικές οικογένειες, έσπευδαν σε πανεπιστήμια ευρωπαϊκών πόλεων για να σπουδάσουν, κατά προτίμηση Ιατρική, διότι κατά τον Κοραή «...θηριώδες έθνος εις μόνους τους ιατρούς αναγκάζεται να υποκρίνεται κάποιαν ημερότητα». Τα πανεπιστήμια επιλογής των Ελλήνων για ιατρικές σπουδές ήταν κυρίως της Πάδοβας, της Παβίας, της Πίζας και της Βιέννης, από

τα οποία αποφοιτούντες με διπλώματα που έφεραν την αναφορά «Natione Graecus», επέστρεφαν στην υπόδουλη πατρίδα και συνέτειναν στο να αμβλύνουν τον πόνο των ραγιαδών αδελφών τους και στο να διατηρήσουν άσβεστη την πίστη στην ελευθερία. Κάποιοι εξ αυτών, ανερχόμενοι στην κλίμακα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας απέκτησαν αξιώματα, όπως οι γιατροί **Μαυροκορδάτος** και **Νικαύσιος** που έγιναν Μεγάλοι Διερμηνείς. Ορισμένοι, όπως ο **Ηπίτης** οργάνωσαν φιλελληνικά κομιτάτα στην Ευρώπη. Άλλοι, όπως ο **Αδαμάντιος Κοραής** κατέστησαν διαφωτιστές του έθνους ή πολιτικοί της επανάστασης, όπως ο **Α. Μαυροκορδάτος** και ο **Ι. Κωλέττης**.

Τον **Ρήγα Φεραίο** τον πλαισίωσαν και τον στήριξαν στους αγώνες του οι ιατροί **Εμμανουήλ Ιωάννης** από την Καστοριά, **Πολύζος Νικόλαος**, **Κυρίσης Ιωάννης**, **Νικολαΐδης Δημήτριος**, **Φράγκος Πέτρος** και οι φοιτητές της Ιατρικής **Καρακάσης Κωνσταντίνος**, **Περραιβός Χριστόφορος** και **Σακελλάριος Γεώργιος**. Στη Φιλική Εταιρεία συμμετείχαν ως μέλη δεκάδες ιατροί, ενώ αρκετοί υπήρξαν ευεργέτες του αγώνα όπως ο **Αρσάκης** από την Ήπειρο, ο **Δελλαπόρτας** από την Κεφαλλονιά, ο **Σακελλάριος** από την Κοζάνη και ο **Φλέβας** από τη Νάουσα. Τέλος, **ιατρός ήταν ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος Ιωάννης Καποδίστριας**.

Από τους επιστήμονες ιατρούς, λίγοι σχετικά, επέλεξαν να εμπλακούν στο ένοπλο σκέλος της εθνεγερσίας και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στους αγωνιστές της επανάστασης. Όσοι τελικά ενεπλάκησαν, ασχολήθηκαν περισσότερο

με την αντιμετώπιση παθολογικών καταστάσεων και ελάχιστα με τη φροντίδα τραυματιών και κακώσεων, με συνέπεια η ιατρονοσηλευτική περίθαλψη να στηριχθεί σε φιλέλληνες αλλοδαπούς ιατρούς και κυρίως στους λεγόμενους πρακτικούς ή εμπειρικούς ιατρούς, οι οποίοι δεν είχαν καμία σχέση με τους κομπογιαννίτες και τους τσαρλατάνους.

Οι πρακτικοί ιατροί κατά την Επανάσταση του 1821

Οι πρακτικοί ή εμπειρικοί ιατροί ασκούσαν τη λεγόμενη «Δημιώδη Ιατρική», κυρίως στις ορεινές περιοχές της χώρας. Ήταν ιδιαίτερα επιδέξιοι στην ανάταξη εξαρτημάτων και καταγμάτων, στην περιποίηση τραυμάτων και στην πραγματοποίηση μικροεπεμβάσεων, με συνέπεια να καλούνται και «ιατροχειρουργοί». Τους αποκαλούσαν, επίσης, «ιατροφαρμακοποιούς», γιατί, εκτός των ιατρικών πράξεων που επιτελούσαν, παρασκεύαζαν φάρμακα και συνέλεγγαν βότανα, τα οποία χορηγούσαν, κατά περίπτωση, σε ασθενείς και τραυματίες. Οι πρακτικοί ιατροί διακρίνονταν σε εξοχότατους, σε καλογιατρούς και βοτανοπώλες και έχαιραν εκτίμησης, διότι ήταν κοντά στους απλούς ανθρώπους στους οποίους προσέφεραν τις υπηρεσίες τους χωρίς ή με συμβολική αμοιβή.

Κομπογιαννίτες και τσαρλατάνοι

Παράλληλα με τους επιστήμονες και τους πρακτικούς ιατρούς ασκούσαν ιατρικές πράξεις και χορηγούσαν φαρμακευτικά παρασκευάσματα, κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα, κομπογιαννίτες και τσαρλατάνοι.

Οι κομπογιαννίτες και οι τσαρλατάνοι ήταν ψευτογιατροί με ενδιάφερον αποκλειστικά επικεντρωμένο στο οικονομικό όφελος και με τάση να περιαυτολογούν για τις θεραπευτικές τους επιτυχίες σε βαθμό τερατολογίας. Έφεραν ειδική ένδυση και κάλυπταν το κεφάλι τους με σαμαροκάπτα στο οποίο τοποθετούσαν, εμφανώς, φάρμακα πρώτης ανάγκης. Σε άλλες περιπτώσεις τοποθετούσαν τα φάρμακα σε σακούλες, τις οποίες κρεμούσαν σε εμφανή σημεία της ένδυσής τους και για το λόγο αυτό ονομάζονταν και σακουλαραίοι. Συνήθως είχαν ως συνοδεία έναν βοηθό, ο οποίος διαλάουσε «γιατρός! γιατρός! βότανα για κάθε αρρώστια!», ενώ μεταξύ τους χρησιμοποιούσαν ιδιαίτερη συντηχητική διάλεκτο.

Οι κομπογιαννίτες και οι τσαρλατάνοι είχαν, επίσης, τα προσωνύμια «Βικογιατροί», όταν συγκέντρωναν βότανα από την κοιλάδα του Βίκου ή «Ματσοκάριδες» γιατί κρατούσαν ρόπαλο (mazuca), κυρίως για να αμύνονται από τις επιθέσεις των συγγενών του ασθενούς, σε περίπτωση αποτυχίας της θεραπείας που εφάρμοζαν.

Η θεραπευτική αγωγή που συνιστούσαν, απαιτούσε αφενός υλικά για την παρασκευή φαρμάκων, τα οποία ήταν σχεδόν αδύνατο να εντοπιστούν και αφετέρου υιοθέτηση οδηγιών ιδιαίτερα πολύπλοκων στην εφαρμογή τους, ώστε σε περίπτωση κακής έκβασης της ασθένειας η ευθύνη να βαρύνει τον ασθενή και τους οικείους του.

Καθ. Ιατρικής Θεόδωρος Δαρδαθέσης Κοσμήτορας της Σχολής Επιστημών Υγείας του ΑΠΘ

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

